

Поміняти Статті Пошук Різне Харківський архітектор відреагував на обстріл Держпрому: «Вони завжди заздрили Харкову»

Харківський архітектор відреагував на обстріл Держпрому: «Вони завжди заздрили Харкову»

Читати на російській

Харківський архітектор відреагував на обстріл Держпрому: «Вони завжди заздрили Харкову»

Наша про обстріл Держпрому 28 жовтня застала Володимира Новгородова у Німеччині. Після початку російського повномасштабного вторгнення харківський архітектор і реставратор, серед проєктів якого свого часу була і реставрація Держпрому, разом з дружиною місяць прожили у метро.

Коли з'явилася можливість — виїхали. Біль за втраченими та пошкодженими від ударів будівлями не минає й на відстані. У коментарі виданню «MediaPort» Володимир Новгородов розповів, що з його робіт знищив агресор та як уберегти Держпром.

Володимир Новгородов — архітектор і реставратор. Джерело фото: facebook.com/v.novgorodov1

- Пани Володимире, ви створили проєкт реставрації Держпрому. Коли дізналися про влучання, як це сприйняли?

- Що вам сказати?... Це не перша моя робота, яка зазнала подібної долі. По моїх проєктах було збудовано багато храмів. Наприклад, храм у селі Долина (Донецька область) — я думаю, що це одна з найкращих моїх робіт — від нього нічого не залишилося, не підлягає відновленню. Храм у Товчанську — практично нічого не залишилось. Як і від самого Товчанська. У Харкові будувала на Полтавському Шляху — одна з моїх із колегами робіт. І багато-багато інших. По Харкову ми свого часу розробили десь пару сотень проєктів реставрації пам'яток і житлової архітектури. І це дуже боляче. З кожним днем втрач більше. Страшно. Стільки була вкладено праці. Той самий Держпром — величезна кількість людей була задіяна. Фахівці з Харкова, Києва, з Львова... Інженери, хіміки-технологи, мистецтвознавці займалися дослідженнями. І отак — робота йде прахом. Це дуже-дуже боляче.

- Ви бачили фото пошкодження Держпрому. Що першочергово потрібно зробити, щоб надали відновити будівлю?

- По-перше, до зими залишилося мало часу. Перше — потрібно перекрити доступ вологи у приміщення і до конструкцій. Треба розсипати ґрунт і закрити вікна. Якщо є тріщини (а судячи з фото, здається, вони там є), потрібно хоча б первинно закрити їх, щоб до них не потрапляла волога, щоб не замерзло і не розмерзалось упродовж зими. Якщо цього не зробити, руйнуватиметься далі і потім важче буде відновити все це.

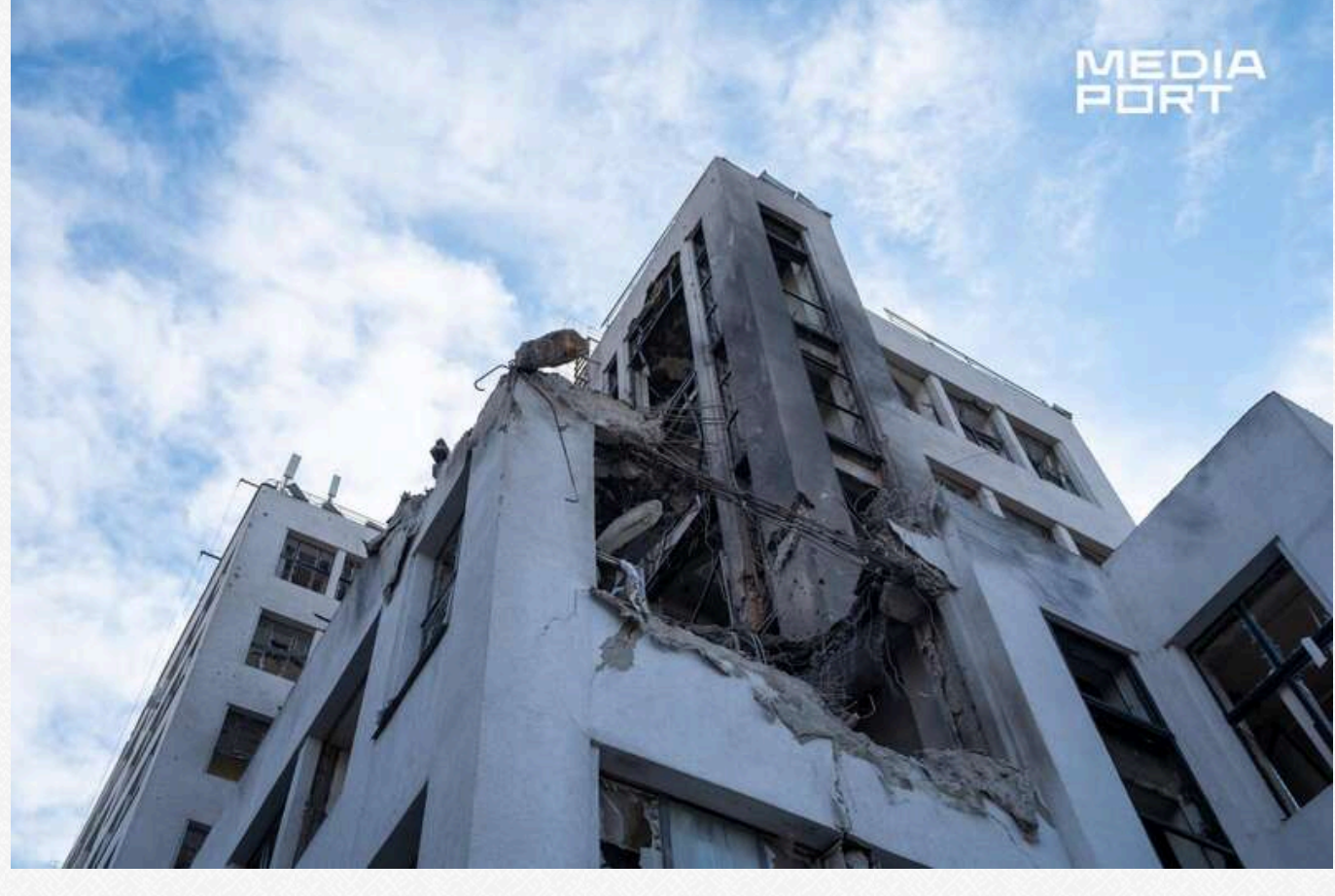
Що стосується тих руйнувань, які там є, чесно кажучи, нескладно буде відновити це все. Шкода, що так вийшло, але це катастрофічні руйнування. У чому буде проблема — в тому, що зараз матеріали, якими виконувалися реставраційні роботи, складно буде підібрати. Вже багато років минуло, вони можуть не випускатися. А треба буде підібрати — і по складу, і по адресі, і по кольору — матеріали, які відповідають тому, що є. Може так статися, що складно буде підібрати, щоб все було одного кольору, однієї фактури.

На щастя, сама конструкція каркаса у Держпромі — залізобетонна і дуже міцна. Поршутити її навіть такими прямими влучаннями дуже складно. А от простітні між елементами каркаса залізобетонного там дуже погані. Від самого початку, коли будувалось, виконувалось збійки; і щегла, і черепашник, навіть будівельне сміття було використане. Тому вони в першу чергу і порушуються.

Дерев'яні вікна повторити можна, якщо працюють чи будуть працювати фірми, які на це здатні. Коли виконувалися реставраційні роботи, одна і та сама фірма повністю виконувала всі дерев'яні вікна по всій будівлі і металеві вітражі на сходах.

Російська авіабомба 28 жовтня влучила у Держпром з боку проспекту Незалежності. Фото від 29 жовтня

- Освілки це пам'ятка національного значення, процедура відновлення буде тривалішою? Які мають бути виконані норми, щоб все зробити правильно і водночас не допустити зайвого втручання в пам'ятку?

- Відновити так, щоб зробити все вірно з точки зору реставраційних норм та правил, можливо. Можливо практично все. Але все залежить від фінансування. Проєктні роботи з реставрації фасадів були виконані ще у 2000 році, а закінчилися роботи по фасадах років 7-8 тому. От і порухайте, 15-17 років пішло на те, щоб відреставрувати фасади. З точки зору часу це може бути швидко, якщо буде фінансування, а може розтягнутися на роки.

Перше, що треба зробити, це закрити від доступу вологи і не дати подальшого руйнування — це первісні роботи. А друге — консерваційні роботи. Те, що там залишилось, протікати, подивитися в якому стані, зробити дуже ретельне обстеження стану конструкцій. Все це потрібно зробити зараз.

А потім, після першого етапу, вже навесні, на початку літа, почати консервувати і роботи нові виконати заповнення. Свого часу Харківська філія інституту «КрНДІПроектреставрація», яку я тривалий час очолював, розробила документацію на всі вікна і вітражі на сходах. Ї можна використовувати, якщо вона збереглась у замовника. Замовником було експлуатаційне підприємство «Держпром».

Думаю, що це буде довга робота, тому що зараз, самі знаєте, яка ситуація. Думаю, ще доводо законсервована частина будівлі так простоїт. Також треба відновлювати електромережі, водопостачання, опалення. Це все треба вже зараз робити, як закриють вікна, відремонтувати.

- У Харкові були випадки, коли на зруйнованих пам'ятках могли бути втрачені цінні конструкції [архітектор і реставратор Віктор Дворніков розповідав про дубову балку у будівлі на Полтавському Шляху, яку вивезли на утилізацію комунальними, фрагменти ліпнини — Ред.]. У випадку з Держпромом такі перестороги можуть бути?

- Тут такого нічого не може бути. Конструктивна частина — це залізобетонний каркас, з якого нічого ніхто не робить такого, як ви кажете. Там, де він порушений, його треба відновити. Якщо оголена арматура є, то вирізати та підварити нову і забезпечити вивали. Якщо там є тріщини в каркасі, то їх треба ін'єктувати спеціальними розчинами. Це практично відновити їхню несучу здатність.

Такого, щоб там було щось аутентичне... Не думаю. Тим паче, що каркас — дуже міцний, а простітні між колонами каркаса, в які вставлені вікна, як я і казав, вони були дуже погані ще коли будували. Уявіть, таку махіну з 2,5-3 роки збудувати! Були мікокваліфіковані робітники. Коли ми це досліджували, повідкривалося дуже багато цікавих речей. Навіть опорядження фасадів первісне терозитове настільки було зроблено неякісно, що через три роки після того, як побудували, треба було робити наново все! І це можна замінити все. Якщо це зараз порушено, це можна замінити навіть сучаснішими матеріалами.

- І це не вважається втручанням в аутентичний шар чи щось подібне?

- Якось писав велику статтю з цього приводу. Була конференція у Запоріжжі, присвячена архітектурі, якраз стояло питання реставрації таких будівель. Держпром — це найбільша архітектурна пам'ятка України за своїм об'ємом. Таких великих пам'яток, напевне, і в Європі не знайдено. Якщо мені не зраджую пам'яті, 350 тисяч кубічних метрів — об'єм будівлі. По-друге, вона експлуатується, там працюють люди. І треба, щоб там було тепло нормативно, а цього досягнути, використовуючи ті методи і ті матеріали, які були колись, вже сьогодні неможливо. Наприклад, там площа скління по всіх фасадах — близько 2,5 га. Якщо усі вікна зібрати з Держпрому і на площі Свободи викласти, село займе всю площу. Це дуже великий об'єм. І це скління свого часу трималося на простій замазці. Навіть по нормам того часу, коли це робились, замаску треба було шорую міняти, бо вона більше одного сезону не витримувала. І уявіть собі, ці 2,5 гектари скління шорую замазкою робити. Це просто неможливо і уявіть собі, що тому деякі елементи аутентичні треба було міняти, без цього обійтись неможливо.

Головна на сьогодні цінність будівлі полягає не в окремих її елементах, а передусім — в об'ємно-просторовому рішенні. Коли вирішувалося питання щодо податі Держпрому на статус пам'ятки міжнародного значення, то використовувалася така формула. Якби це була просто аутентична будівля, вона б явно не пройшла. А за об'ємно-просторовим рішенням, унікальним — проходить, і це головна її цінність.

- Під час повномасштабної війни Держпром увнесли у список об'єктів ЮНЕСКО, що підлягають тимчасовому посиленому захисту, але він не є міжнародною пам'яткою. Якби він навіть належав до списку об'єктів світової спадщини ЮНЕСКО, чи могло б це який захистити від ударів Росії? Чи може цей статус вплинути на агресора?

- Раші на все пловати! Як я їм різниця?! Якби Держпром навіть мав статус пам'ятки міжнародного значення, я не стій у черзі, як зараз, і що? Вони [ЮНЕСКО] б поставили там якийсь захист? Нічого б вони не поставили. Цей статус в першу чергу накладає відповідальність на тих, хто експлуатує будівлю. І ті, кому вона належить, зробили все можливе для того, щоб відновити і виконати роботи, які б дозволили включити її у попередній список міжнародних пам'яток. Якби у нас ще був якийсь зонтик протиповітряної оборони, може, який, хоч трошки, можна було б відбивати ці бомби і ракети...

- Нам іноді у соцмережах приходять коментарі з Росії, знаєте, що вони пишуть? Що це радянська пам'ятка і обстріл — «декомунізація».

- Це глузування і зловтіха. Ще у довоєнні часи я багато разів зустрічався з російськими фахівцями, які займалися дуже серйозними роботами у галузі історії архітектури, реставрації. І вони завжди заздрили Харкову, заздрили Україні, що у нас є така пам'ятка. Дурні, які це пишуть, що з них взяли? Дурні — вони дурні і є.

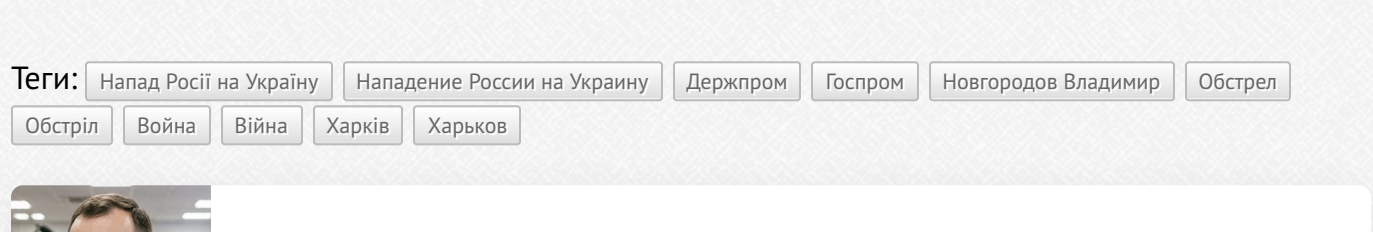
- Можливо, вам відомо, ті фахівці якось реагують? Архітектурна спільнота.

- Та як там спільнота? Вони тихіше води, усні втрахали. Там ніхто і пікнути не може. Ті, хто щось намагається зробити чи сказати, усі вніхали з Росії. А решта сидить мовчки, тільки б їх не чіпали. І все.

- Розумію, що зараз, під час війни навряд чи можна говорити про проєкти, але у майбутньому, можливо, ви долучитиметесь до цього процесу під час відновлення України?

- Я зараз перебуваю у Німеччині. Мені 77 років, я вже пенсіонер, відпроси молодші фахівці, яким доведеться все це взяти на себе. Якщо вистигну я, теж підумо до цієї справи, якщо залучатимуть. Подивимось!

Теги: Напад Росії на Україну, Нападение России на Украину, Держпром, Пострип, Новгородова Володимир, Обстріл

Микола Сидоренко
РЕДАКТОР РОЗДІЛУ «НОВИНИ СВІТУ»

07 листопада 2024 г., 19:31 | Переглядів: 2499 | Коментарі: 0

Роздрукувати | Надіслати товаришу

Коментарі:

Comments powered by Disqus

Важливі новини

19.05.2024
Мільярди на крові під маскою менеджера в Ізраїлі. Трухан Володимир Литвин, делегат ЛДУБайскі ка...
Група «Авако» підвар Опе

13.05.2024
METTMANN PUBLIC COMPANY LIMITED
Розшукуваний бізнесмен Борис Ушаков через кіпрсько-іспанський ландшафт...
#РЖД #Спир #Кіпр

ЦЕНЗУРА ЯК ОБИТИ БЛОКУВАННЯ І ЧИТАТИ НАШ САЙТ

Останні новини

По дати | По тематиках | По численності

22:38 На Волоні «Бігун» TSLC M8C отшрафували за незаконні послуги з рестрації авто

22:22 Занижені ціни та бізнес «на папері»: журналісти виявили елітні будинки й авто нового керівника київського БЕБ Лисковського, записані на родичів

22:16 Ситуація на фронті: зафіксовано 178 збитень, найгарячіше — на Покровському та Гуляйпільському напрямках

22:10 Один суддя, одна стаття, різні вердикти: як Любимовський суд за місяць отшрафував одну імпортерку авто на 2,7 мільйона гривень, а іншу — виправдав

22:04 «Переговори тривають швидкими темпами»: Трамп розкрив деталі діалогу з Іраном на тлі ескалації на Близькому Сході

▶ Підписуйтесь на наш канал в Telegram. Оперативно про головне

22:00 На Винницькому словесний конфлікт між представниками ТСК і цивільним переріс у бійку

21:54 «Смак російської армії»: бренд «Живчик» потрапив у гучний скандал через ширф із сувенірів українців та германово змисне дизайні

21:48 Путін анонсував «закрытие обговорення» щодо відповілі РФ на удар по Старобільську

21:47 Ураї додав 14 нових категорій для фіксації збитків від агресії РФ у міжнародному Ресстрі через «Дло»

21:36 Експос Польщі в Україні Бартош Шкоцний повернув одне «за заслуги» через історичні розбіжності

21:31 «Війська повернули назад»: Трамп оголосив, що домовився з Нетаньяху та «Хезболлою» про мир у Лівані

21:25 Кабінет змінив правила бронювання працівників: що передбачає нова постанова

21:19 Петер Мадар пообіцяв оголосити імплементацію Угоди про мир, якщо той не піде у відставку

21:14 Сербія може скасувати безвізовий режим із Росією заради вступу до ЄС

21:09 Зелений заявив, що зароза масованого удару РФ замишється актуально

21:04 У Харкові під час повітряної тривоги пролунав вибух

20:58 На тлі зароза масованого удару по Україні Путін провів нараду щодо атаки на Старобільську

20:53 У Полтаві понад десять екіпажів поліції переслідували водія після відмови показати документи на блокпості

20:48 Франція вимагає скликання Разбєвої ООН через розширення військової операції Ізраїлю в Лівані

20:42 Reuters: Заяви Трампа щодо Гренландії спровокували тривогу серед місцевово населення

20:36 У Казахстані розпочали процедуру екстрадиції Марини Левакович у справі Pin-Up щодо виведення понад 1 мільярдa доларів

20:30 У Києві оголосено повітряну тривогу: в місті лунають вибухи, працює ППО

Теги новин

COVID-19, агресія Росії, Атака

Війна

Война вСУ | Вторжение

Домашня Трмп | Донбас | ДП | Зеленский | ЗСУ | Киев | Киев | коронавирус | Корупция

Напад Росії на Україну

Нападение | Россия на Украину | оккупанты | оккупанты | Порошенко | Путин | Россия

Россия | США | Украина | Украина | ЧП | Эпидемия | коронавируса

Наші опитування

Чи вірите ви, що Дональд Трамп зможе зупинити війну між Росією та Україною?

Так, повністю зможе

Частково зможе, але не відразу

Ні, не зможе

Це залежить від дій інших сторін

Важко відповісти

Голосувати

Показати результати опитування | Показати всі опитування на сайті

